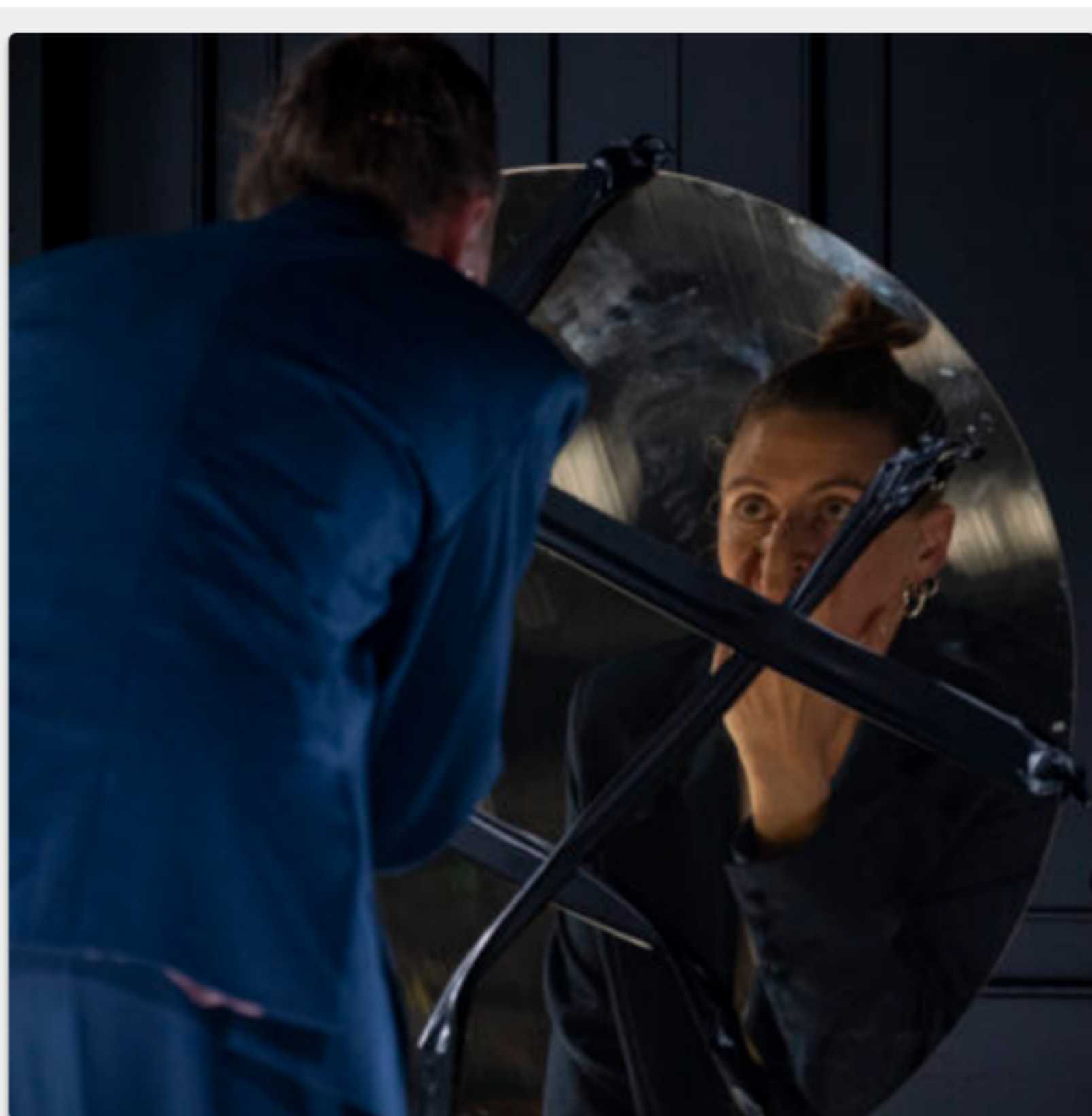

Warsztaty prawidłowego usuwania taśmy – o spektaklu “Życie na wypadek wojny” Uli Kijak z Teatru im. Horzycy/Teatru Polskiego w Bydgoszczy (DoKontakt cz. VI)

17 czerwca 2022

— zdj. Wojtek Szabelski

Staje przed nami pięć elegancko ubranych dziewczyn. Można by więc pomyśleć, że przyszły do teatru na premierę, wyszły z pracy w korpo albo idą na jakąś ważną uroczystość. Można by, gdyby nie alarmowe syreny, groźnie wyjące od

początku spektaklu, skutecznie przypominając nam, że w Ukrainie trwa wojna. Kobiety znajdują się w przestrzeni, która sama w sobie niewiele nam mówi. Ot, sześć krzesel, dwa okrągłe lustro i stół, przy którym siedzi jedna z aktorek, rysując obrazy nagrywane kamerą i wyświetlane następnie na dużym ekranie, żeby widz mógł mieć do nich dostęp. Obrazy te składają się w narrację, będącą swoistym kontrapunktem do tego, co widzimy na scenie i tego, co zostaje nam opowiedziane. Zabieg ten wydaje się zresztą jawnym nawiązaniem do sztuki animacji piaskowej, w której kilka lat temu święciła triumfy ukraińska artystka Tetiana Galitsyna. Zresztą efekt użycia tej narracji jest podobny – w zestawieniu z sytuacją narratorek/bohatek spektaklu i dramatycznymi często świadectwami ofiar rosyjskiej agresji, które one przywołują – pobudza ona silne emocje. Jak zawsze w sytuacji, gdy dramatyczne ludzkie doświadczenia zostają przełożone na język sztuki, okazując się przy okazji częścią jakiejś większej uniwersalnej opowieści, czy wręcz kolejną odsłoną mitu.

Koncepcja spektaklu ma jeszcze jedną ważną teatralną zaletę, a mianowicie jest mocno zakorzeniona w rzeczywistości i nie idzie po najmniejszej linii oporu. Bohaterki/narratorki spektaklu są bowiem nie tylko związanymi z teatrem czy szerzej pojętą kulturą artystkami z Ukrainy, ale też prawdziwymi uchodźczyniami (poetka, pisarka i menedżerka kultury Olena Boryszpolec, artystka wizualna Justyna Mohytcz, aktorka, prezenterka i wykładowczyni na Kijowskim Narodowym Uniwersytecie Teatru, Kina i Telewizji Jewhenija Nepytyaliuk, aktorka Teatru im. Wasyla Wasylko w Odessie Żenia Doliak, studentka Państwowej Akademii Kultury w Charkowie Alona Karpenko, śpiewaczka, fletistka, improwizatorka Jasia Sajenko). Oczywiście w tej sytuacji wydawał się pomysł, żeby ustawić je w pozycji ofiar wojny, dzielących się z nami swoimi autentycznymi doświadczeniami. Tylko tyle i aż tyle. Tym bardziej chwała reżyserce, Uli Kijak (i Ukrainie), że zdecydowała się pójść dużo trudniejszą drogą. Ubrała więc ukraińskie uchodźczynie w eleganckie kostiumy (cóż za piękna kpina z naszych społecznych oczekiwań wobec ofiar wojny, “przecież powinny być w *lachmanach*”) i zaprosiła je do ekskluzywnej (teatralnej) przestrzeni, żeby przeprowadziły dla nas, widzów, warsztaty z życia na wypadek wojny. Owe syreny i używane w spektaklu wojenne teatralne znaki różnego typu są dla nas na szczęście czystą fikcją, natomiast dla bohaterki/narratorek spektaklu – nie, i na tej właśnie paradoksalnej sytuacji zbudowane jest przedstawienie Kijak.

Strategia zderzenia wojny z przestrzenią *vogue* dobrze widoczna jest w epizodzie *Toaletowa Książniczka*, w którym jedna z aktorek, Olena opowiada o sprzątaniu publicznej toalety (znajdującej się być może na pełnej uchodźców stacji metra w Kijowie). Gdy w finale mówi o dezynfekcji muszli, umywalki i kranu, spryskuje je (niewidzialne) na scenie przy pomocy złotego flakonu na perfumy. Świat konsumpcji, celebrytów i ekskluzywnych marek lansowany przez świat kolorowych pism zostaje tu zderzony z monstrualną ilością ekskrementów, produkowanych w schronie gdzieś w Charkowie. Glamour Zachodu spotyka prawdziwą wojnę ze Wschodu, nasze instruktorki zaś prowadzą warsztaty z życia ubrane w drogie ciuszki, żeby czasem nie obrazić naszej wrażliwości.

Puentą tej podskórnej walki Twórczyń o to, żebyśmy zrozumieli, że spektakl, w którym uczestniczymy, to nie kolejna impreza drogiego, międzynarodowego festiwalu teatralnego na Zachodzie (tak, dla Ukrainy jesteśmy Zachodem), ale zapis prawdziwego wojennego doświadczenia ludzi, którzy od 24 lutego żyją wciąż pod bombami, jest finałowa instrukcja *Jak prawidłowo usunąć taśmę ze szkła, żeby nie zostawić śladów*. Gdy się głębiej zastanowić, piękna to metafora tego, o czym i po co tak naprawdę jest ten spektakl. Twórczynie opowiadają nam bowiem o tej wojnie, próbując nas przekonać, że ona naprawdę się toczy, że ma swoje konsekwencje, i że prawdopodobnie my również będziemy się z nią musieli zmierzyć. A wszystko po to, żebyśmy im, jako ludzicy i społeczeństwo, a szerzej Zachód naprawdę pomogli. Nasz los bowiem (na pewno Polaków) zależy od ich wygranej lub przegranej, z czym trudno dziś polemizować. W związku zaś z tym, że Twórczynie już nas trochę przejrzały, zaproponowały nam grę w glamour, w korpospotkanie i premierę na międzynarodowym festiwalu teatralnym. Bo taśmę ze szkła (ale i z oczu beztrojskich przyjaceli) trzeba usuwać cierpliwie i starannie: *jak pokazuje praktyka, najlepiej użyć suszarki do włosów. Suszarką dmuchamy po całej długości taśmy – przez 30 sekund, po czym ostrożnie, podważając koniuszek, sprawdzamy, czy pasek dobrze schodzi. Jeśli nie schodzi, warto podgrzać jeszcze pół minuty. (...) Można również użyć gorącej wody. Zwilżywszy gąbkę, przyłożyć ją na kilka chwil, żeby klej się rozgrzał, a potem zerwać taśmę*. Posłuchajmy uważnie naszych przyjaciółek i postarajmy się zrozumieć to, czego od nas chcą i czego potrzebują. Putin może zerwać taśmę z naszych lusterek i oczu jednym ruchem, wtedy jednak będzie naprawdę za późno.

Sława Twórczyniom i Sława Ukrainie!

[Udostępnij](#)

[addthis tool="addthis_inlinetoolbox_share_toolbox_x0fz"]
KATEGORIE: [KULTURA](#), [TEATR](#)

Tagi: [Teatr im. Horzycy w Toruniu](#) [Teatr Polski w Bydgoszczy](#) [Ula Kijak](#)
[Życie na wypadek wojny](#)

Dodaj komentarz

Twój adres e-mail nie zostanie opublikowany. Wymagane pola są oznaczone *

Komentarz *

Nazwa *

E-mail *

Witryna internetowa

Zapisz moje dane, adres e-mail i witrynę w przeglądarce aby wypełnić dane podczas pisania kolejnych komentarzy.

[Opublikuj komentarz](#)

Drodzy Czytelnicy!

Nazywam się Tomasz Domagała i jestem krytykiem teatralnym. Piszę głównie recenzje teatralne, choć od czasu do czasu zajmuję się też filmem i innymi rodzajami sztuki. U mnie zawsze jest: obszernie, osobiście i bez wodolejstwa! Gwarantuję Państwu, że czas mi poświęcony nie będzie czasem straconym! Serdecznie zapraszam! TD

Domagała się Kultury na FB

Statystyki

- Dzisiaj wizyt: 154
- Razem odwiedzin: 819 796
- Razem komentarzy: 188

Tagi

- [Agata Duda-Grac \(7\)](#)
- [Agnieszka Glińska \(6\)](#)
- [Antoni Czechow \(15\)](#)
- [Dialog \(6\)](#)
- [Dialog:Wrocław \(6\)](#)
- [Elfriede Jelinek \(6\)](#)
- [Ewelina Marciniak \(7\)](#)
- [Festiwal BOSKA KOMEDIA \(10\)](#)
- [Hamlet \(11\)](#)
- [ITSELF \(6\)](#)
- [Jan Klata \(9\)](#)
- [Kontakt \(7\)](#)
- [Krzystian Lupa \(15\)](#)
- [Krzystyna Janda \(6\)](#)
- [Krzysztof Garbaczewski \(8\)](#)
- [Maja Kleczewska \(8\)](#)
- [Marcin Liber \(7\)](#)
- [Michał Borczuch \(9\)](#)
- [Monika Strzępka \(6\)](#)

Narodowy Stary

Teatr (20)

[Nowy Teatr \(6\)](#) [Oliver Frijlić \(6\)](#) [Paweł Demirski \(7\)](#) [Paweł Miśkiewicz \(7\)](#) [Piotr Cieplak \(6\)](#)

Stanisław

Wyspiański (16)

[STUDIO teatraleria \(8\)](#) [Teatr Ateneum \(6\)](#) [Teatr Dramatyczny w Warszawie \(10\)](#) [Teatr im. Horzycy w Toruniu \(9\)](#) [Teatr im. Słowackiego w Krakowie \(10\)](#)

[Teatr Ludowy w Krakowie \(6\)](#) [Teatr Narodowy \(10\)](#) [Teatr Narodowy w Warszawie \(7\)](#) [Teatr Nowy w Poznaniu \(6\)](#)

[Teatr Polski w Poznaniu \(8\)](#) [Teatr Powszechny \(14\)](#) [Teatr Powszechny w Warszawie \(9\)](#) [Teatr Studio \(8\)](#) [Teatr Łaźnia Nowa \(8\)](#) [Thomas Bernhard \(8\)](#) [TR Warszawa \(12\)](#) [Wesele \(9\)](#)

William

Shakespeare (17)

[Wiśniowy sad \(8\)](#)

Kategorie

- [Bez kategorii](#)
- [BOSKA KOMEDIA](#)
- [FILM](#)
- [KULTURA](#)
- [LITERATURA](#)
- [MUZYKA](#)
- [OPERA](#)
- [TEATR](#)

Ostatnie wpisy

- [NA OŚCIEŻI! – oficjalny dziennik festiwalu Open The Door w Katowicach 20 czerwca 2022](#)
- [Krzystiana Lupy sonata widm – o „Imagine” z Teatru Powszechnego w Łodzi i Teatru Powszechnego w Warszawie \(DoKontakt cz. VII ost\) 19 czerwca 2022](#)
- [Warsztaty prawidłowego usuwania taśmy – o spektaklu “Życie na wypadek wojny” Uli Kijak z Teatru im. Horzycy/Teatru Polskiego w Bydgoszczy \(DoKontakt cz. VI\) 17 czerwca 2022](#)
- [Uciekająca panna młoda w palarni – „Opowieści Lasku Wiedeńskiego” Ódona von Horvátha wg Yany Ross z Teatru Młodzieżowego w Wilnie \(DoKontakt cz. V\) 23 maja 2022](#)
- [W Kontaktcie z Twórcami – festiwalowe rozmowy o spektaklach 18 maja 2022](#)
- [Radu Afrima “W oczach Zachodu” – o “Trzech siostrach” z Teatru Narodowego im. I.L. Caragiale w Bukareszcie \(DoKontakt cz. IV\) 13 maja 2022](#)
- [Manipulowalne Cyfrowo Wideo Yany Ross – „Krótkie rozmowy z paskudnymi ludźmi” wg Davida Fostera Wallace’a w Schauspielhaus Zurych 10 maja 2022](#)
- [Barbara Niechcic w Krainie Metaksy – o “Nocach i dniach” Dąbrowskiej wg Siegoczyńskiego w Teatrze im. Włłama Horzycy w Toruniu \(DoKontakt cz. III\) 6 maja 2022](#)
- [Moda na sukces? – O spektaklu “Stracone złudzenia” wg Balzaka w reż. Jana Mikulaśka z Divadla Na zábradlí w Pradze \(DoKONTAKT cz. II\) 2 maja 2022](#)
- [Dziwny przypadek sarny nocną porą – „Pieśni bez słów” w reż. Thoma Luza z Bernetta Theaterproduktionen \(DoKONTAKT cz. I\) 27 kwietnia 2022](#)

DOMAGAŁAsięKULTURY

13 [Udostępnij](#)